

17DE ZITTING. — 12 JANUARIJ.

Vde AFDEELING.

Sedert het in werking treden van het tegenwoordig tarief hebben zich wel leemten en gebreken daarin vertoond, waarin bij eene herziening zal moeten worden voorzien, doch deze zijn niet van dien aard, dat zulk een omvangrijk werk daarom tot de meest dringende onderwerpen kan geacht worden te behooren.

VIde AFDEELING.

De ondergeteekende zal gaarne vernemen op welk geval hier bedoeld wordt, ten einde inlichtingen te kunnen geven of een onderzoek in te stellen.

VIIIste AFDEELING.

De ondergeteekende heeft bij de behandeling van hoofdstuk VII B der Staatsbegroting voor 1873 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal ten vorigen jare in het breede zijne bezwaren ontwikkeld tegen het invoeren van post-spaarbanken.

Hij heeft tot nog toe geen voldoende redenen gevonden om van het toen verdedigd gevoelen terug te komen.

's Gravenhage, den 2den Januarij 1874.

De Minister van Financien,

VAN DELDEN.

HOOFDSTUK VIII.

Departement van Oorlog.

§ 1. Het is voor den nieuw opgetreden Minister voorzeker bemoedigend te mogen vernemen, dat de Vertegenwoordiging bereid bevonden zal worden om de Regering te ondersteunen in het daarstellen der middelen, die zullen kunnen strekken om, des gevorderd, onze neutraliteit te handhaven en onze onafhankelijkheid krachtig te verdedigen.

Ten einde dit met vrucht te kunnen doen dient eene geconcentreerde defensie te worden aangenomen en met genoeg vernam men hier, dat dit geen tegenspraak vond. Hiertoe zullen nog vele uitgaven gevorderd worden, die natuurlijk het eindcijfer der begroting van het Departement van Oorlog gedurende eenige jaren zullen verhoogen, doch men zij overtuigd dat bij het aanvragen van middelen met den meesten ernst spaarzaamheid zal betracht worden, zonder het strikt noodzakelijke te veronachtzamen.

Bij den ondergeteekende bestaat het vaste voornemen al zijne krachten in het werk te stellen tot bereiking van het zoo gewenschte doel, namelijk spoedig gereed te zijn, ten einde bij een dreigend oorlogsgevaar niet onvoorbereid bevonden te worden.

Omvangrijk is voorzeker die taak, doch mag hij, zoo als tot zijn groot genoegen bij deze gelegenheid weder wordt te kennen gegeven, vertrouwen op de ondersteuning der Vertegenwoordiging, dan zal daardoor die taak aanmerkelijk worden verlicht.

Gelukkig zal de ondergeteekende zich gevoelen, wanneer de leden van die afdeeling, waarin men meende bij de behandeling der tegenwoordige begroting niet in vele bijzonderheden te moeten afdalen, later zullen toestemmen dat al hetgeen hij in het belang eener doelmatige defensie zal hebben voorgesteld hun stof tot tevredenheid geeft.

§ 2. Het schijnt dat de ondergeteekende voor verscheidene leden niet duidelijk is geweest in zijne mededeelingen aan de andere Kamer. Dit in het midden latende meent hij echter te mogen beweren dat hij daarbij niet met zich zelve in tegenspraak was.

Hij heeft zich bereid verklaard de vestingwet te verdedigen zoodra zij aan de orde zou worden gesteld, maar reeds vooraf had hij zeer duidelijk te kennen gegeven dat hij de daarin genoemde werken in eene andere volgorde

wenschte tot stand te brengen. Hierin lag van zelf opgesloten dat eene geringe wijziging van het wets-ontwerp — die echter met de hoofdzaken niets gemeens had — door hem noodig werd geacht.

Ten aanzien der linie van Utrecht en der stelling van Amsterdam zeide hij: » ons defensie-stelsel bestaat uit zoogenaamde buitenliniën en eene groote nationale wijkplaats, omvattende het hart des lands, dat gedeelte waar de kracht en het leven der natie zich hebben geconcentreerd. Die wijkplaats wordt gevormd door de Utrechtsche waterlinie, de Zuiderzee, de Noordzee en de groote rivierarmen in het zuidwesten des lands » en verder: » dat ons eerste streven behoort te zijn om die wijkplaats met haar reduit, de stelling van Amsterdam, in behoorlijken toestand te brengen ».

Dat de positie van den Helder daarbij niet mag worden uit het oog verloren, is eene onmiskenbare waarheid.

§ 3. Zoo als reeds door den ondergeteekende bij zijn antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer is te kennen gegeven, behoort het opheffen van sommige zoogenaamde schadelijke vestingen tot de bepalingen van het reeds aanhangig wets-ontwerp voor de regeling van het vestingstelsel. Vooruit te loopen op een wets-ontwerp waarover binnen zeer korten tijd kan zijn beslist, wordt om vele redenen niet verkieslijk geacht.

IIIde AFDEELING.

Het is der Regering zeer aangenaam te mogen vernemen dat in eene der afdeelingen met genoeg het voorstel tot verhoogen der bezoldigingen is ontvangen.

XIIde AFDEELING.

Tot geruststelling van die leden, welke op verbetering van het kazernement aandringen, wil de ondergeteekende gaarne de verklaring afleggen, dat hij dit gewigtig onderwerp — zoo belangrijk voor den soldaat — niet uit het oog zal verliezen, maar dat hij het — ten einde tot goede uitkomsten te geraken — stelselmatig wenscht te behandelen.

's Gravenhage, den 30sten December 1873.

De Minister van Oorlog,

WEITZEL.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs den 3den Januarij 1874.

TONCKENS.

SMIT.

VOS DE WAEL.

VAN RHENEN VAN RHEMENSHUIZEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk IX der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1874 (Departement van Kolonien).

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

1. Onderscheidene leden hebben zich voorbehouden » ter geschikter tijd volledige mededeeling van de Regering te

vragen, van wat er is voorgevallen tusschen de Regeringen van Nederland en Atchin vóór de oorlogsverklaring en wat tot dien oorlog op het *gekozen* tijdstip geleid heeft."

Hoewel dus eene vraag slechts aangekondigd, nog niet gedaan wordt, meent de ondergeteekende toch, om latere teleurstelling te voorkomen, reeds nu te moeten opmerken dat de Regering weinig of niet te voegen zal hebben bij hetgeen zij reeds heeft medegedeeld.

Wat tusschen de Regeringen van Nederland en Atchin vóór de oorlogsverklaring is voorgevallen, blijkt tot in de minste bijzonderheden uit de overgelegde historische Nota, waaraan zich het Koloniaal Verslag, blad. 9, onmiddellijk aansluit, en verder uit de redevoering van den ondergeteekende in de vergadering der Eerste Kamer van den 16den Junij jl. (*Bijblad* blad. 351 en 352), waarin de brieven werden voorgelezen die tusschen den gouvernements-commissaris en den Sultan van Atchin gewisseld zijn.

Wat tot den oorlog op het *gekozen* tijdstip geleid heeft, kan der Kamer bekend zijn uit hetgeen de ondergeteekende in de vergadering der Tweede Kamer van 29 April heeft voorgelezen uit een brief van den Gouverneur-Generaal (*Bijblad* bl. 1397 en 1398).

Wanneer immer gevolg wordt gegeven aan het in het Verslag aangekondigde voornemen, dan worde althans tevens aangetoond in hoeverre de verstrekte inlichtingen onvoldoende zijn voorgekomen.

2. De persoonlijke meening des Ministers, dat het in den regel raadzaam is aan de uitspattingen der pers niets te doen, heeft hem, zoo als uit zijne mededeelingen in de andere Kamer blijkt, niet belet eene herziening der drukpers-wetgeving voor Indie in overweging te nemen. De regel laat uitsonderingen toe, en in elk geval is de Minister van Kolonien niet de autoriteit die omtrent het vervolgen van drukpers-delicten in Indie beslist. De strafwetgeving behoort dus in orde te zijn, en het geval moet zich niet kunnen voordoen dat de Gouverneur-Generaal zich verplicht ziet van art. 45 van het Regeringsreglement gebruik te maken omdat de strafwetgeving onvoldoende is.

3. De verklaring van den Minister, dat de verplichte levering van koffij voor 'shands in het Indische belastingstelsel niet kan gemist worden, is geenszins in strijd met vroeger door hem ontwikkelde theorien. Nimmer heeft hij nog de afschaffing van dit monopolie durven aanbevelen.

Nog zeer onlangs, in de vergadering der Eerste Kamer van 25 November jl., heeft de ondergeteekende uitvoerig rekenschap gegeven van zijne bezwaren tegen eene wettelijke regeling der koffijcultuur op dit oogenblik. Daar in het Voorloopig Verslag geen nieuwe gronden voor eene wettelijke regeling zijn aangevoerd, moge naar het in die vergadering gevoerde debat worden verwezen.

Bij de vraag, wat met de afgeschreven koffijtuinen zal gedaan worden, verwijst het Voorloopig Verslag zelf naar het antwoord, op die vraag reeds in de andere Kamer gegeven. Wettelijke regeling is ook hier niet noodig. De uitgifte van *afgeschreven* koffijtuinen, dus van woesten domeingrond, aan particulieren, wordt geregeld door de verordeningen omtrent den afstand van gronden in huur of in erfpacht. Het Voorloopig Verslag spreekt, misschien bij vergissing, van »uitgifte van tuinen aan particulieren". De ondergeteekende meent duidelijk te hebben te kennen gegeven dat hij de uitgifte van nog in gebruik zijnde koffijtuinen aan particulieren aan overwegende bezwaren onderhevig acht.

Zal, vraagt men, de koffijcultuur, welke thans zoo vele miljoenen afwerpt, voldoende uitkomsten blijven opleveren, wanneer zij eenmaal afhankelijk zal zijn geworden van den vrijen wil der bevolking? Men wende het oog naar de streken waar de koffijcultuur als vrije volkscultuur bestaat. Eene vrije volkscultuur is slechts dan denkbaar, wanneer de bevolking de voordeelen der cultuur ondervindt, en wanneer daaraan voor haar geene afschrikkende bezwaren verbonden zijn. Waar de elementen voor eene vrije volkscultuur aanwezig zijn, heeft men uit den aard der zaak eer vermeerdering dan vermindering van product te ver-

wachten. De ondervinding in Pasoeroean is daar, om de juistheid dezer bewering te staven.

4. De ondergeteekende heeft zich reeds zoo dikwijls tegen het door sommige leden aanbevolen stelsel van afscheiding der Nederlandsche en Indische finantien verklaard, dat hij daarover onmogelijk iets kan zeggen zonder in herhalingen te vervallen. Hij kan zich Nederland niet anders denken dan, als koloniale Mogendheid, één en ondeelbaar. Als koloniale Mogendheid heeft de Nederlandsche Staat de uitgaven te doen, die op de Staatsbegroting zijn uitgetrokken. De Indische bezittingen kunnen niet gedebiteerd worden voor een grooter of kleiner gedeelte van die uitgaven. De Nederlandsche Staat heeft in en voor zijne overzeesche bezittingen speciale uitgaven te doen en trekt uit die bezittingen locale inkomsten. Uit den aard der zaak worden die uitgaven en inkomsten op eene speciale begroting gebragt, maar zijn niettemin Staatsuitgaven en Staatsinkomsten. Is er een excédent op de Indische dienst, dat wil zeggen: bedragen de inkomsten in Indie meer dan voor de gewone behoeften der Staatsdienst in Indie noodig zijn, dan vloeit het overschietende in de Staatskas, hetzij ter voorziening in het tekort van de Nederlandsche dienst, hetzij om te worden bestemd tot bestrijding van buitengewone uitgaven, in Nederland of in zijne overzeesche bezittingen, zoo als dit in het belang van moederland en kolonien meest geraden wordt geacht. Eene andere beschouwing van de zaak laat zich, naar het voorkomt, met de staatsregtelijke verhouding tusschen Nederland en zijne bezittingen niet vereenigen. Een ander stelsel is, naar de meening van den ondergeteekende, deels schadelijk, deels volstrekt onhoudbaar. Schadelijk, in zoover als het medebrengt dat een excédent van de Indische dienst, voor locale uitgaven in Indie niet benodigd, niet zou mogen worden aangewend voor dringende behoeften in het moederland. Volstrekt onhoudbaar, omdat de Nederlandsche Staat, wat men ook op het papier mogt bepaald hebben, zich een nadeelig slot in Indie zou moeten aantrekken.

5. De enquête omtrent de eerste expeditie naar Atchin is bevolen door de Indische Regering, niet door het Operbestuur.

's Gravenhage, den 29sten December 1873.

De Minister van Kolonien,
FRANSEN VAN DE PUTTE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs den 30sten December 1873.

HENGST.
VAN GOLTSTEIN.
DE VOS VAN STEENWIJK.
RAHUSEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk X der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1874 (Onvoorziene uitgaven).

Over dit hoofdstuk der Staatsbegroting zijn geene aanmerkingen gemaakt.